

Ο τολμών νικά και στρατηγικά *

Ιωάννης Α. ΚΟΛΟΜΒΑΚΗΣ
Ταξχος (ΕΠ) ε.α.
Μηχ/κος Δικτύων-MSc

Η σειρά καινοτομιών που επιφέρει η ίδρυση της Νέας Τράπεζας Ανάπτυξης στη Σανγκάη, παγκόσμιο οικονομικό κέντρο της Άπω Ανατολής, αναμένεται να επιφέρει σημαντικές ανακατατάξεις στο παγκόσμιο οικονομικό γίγνεσθαι. Ήρθε λοιπόν η ώρα να «ανοίξουμε πανιά» απ' τον Πειραιά ως τη Σανγκάη!

Σε προηγούμενο άρθρο του στα «Επίκαιρα» ο γράφων είχε επισημάνει την πρωτοποριακή πρωτοβουλία του οικονομικού συνασπισμού των «BRICS» δηλ. Brazil, Russia, India, China, South Africa, κατά την οποία αποφάσισαν τη δημιουργία ενός νέου ανεξάρτητου οίκου αξιολόγησης, στην πορεία δημιουργίας μιας νέας Αναπτυξιακής Τράπεζας Επενδύσεων της New Development Bank (NDB), η οποία στοχεύει να αποτελέσει το αντίπαλο δέος στην Παγκόσμια Τράπεζα και στο ΔΝΤ.

Εμμέσως πλην σαφώς, υπονοούσε ότι αποτελεί μια καλή αρχή στην αποκαθήλωση της μονοκρατορίας του άγριου φιλελευθερισμού και της επιβαλλόμενης πολιτικής λιτότητας, που έχει ήδη επικρατήσει σε Ευρώπη, Αμερική και άλλες πλουτοπαραγωγικές περιοχές του πλανήτη.

Η παραπάνω προσπάθεια εστιάζει στη κοινωνική ανασυγκρότηση κρατών με εργαλεία όπως η Νέα Τράπεζα Ανάπτυξης NDB, που διαθέτει αρχικό κεφάλαιο πολλών δεκάδων δις \$ κι έχει στόχο τη χρηματοδότηση έργων υποδομών και βιώσιμης ανάπτυξης κατ' αρχάς σε χώρες μέλη της ομάδος και μελλοντικά σε άλλες αναπτυσσόμενες χώρες, δημιουργώντας ένα ισοδύναμο της Παγκόσμιας Τράπεζας.

Πέραν αυτού, δημιουργούν κι ένα ισοδύναμο του ΔΝΤ, με την ονομασία Έκτακτο Κοινό Αποθεματικό Ταμείο (CRA), το οποίο έχει σκοπό να λειτουργήσει ως δικλείδα ασφαλείας για τα κράτη που αντιμετωπίζουν δυσκολίες ρευστότητας.

Δεν πέρασαν λίγες μέρες κι πρωθυπουργός Αλέξης Τσίπρας, δέχθηκε πρόταση που μετέφερε ο υφυπουργός της Ρωσίας, Σεργκέι Στόρτσας, να γίνει η Ελλάδα το έκτο μέλος στη Νέα Τράπεζα Ανάπτυξης NDB. Ο πρωθυπουργός μας χαρακτήρισε την ρωσική πρόταση «πολύ ενδιαφέρουσα» και θα έχει την ευκαιρία να τη συζητήσει διεξοδικά με τον πρόεδρο Βλαντίμιρ Πούτιν, αλλά και όλους τους ηγέτες των «BRICS» στο οικονομικό forum που διοργανώνεται από τις 18 ως τις 20 Ιουν 2015 στην Αγ. Πετρούπολη.

Στόχος Υψηλού Επιπέδου

Η σειρά καινοτομιών που επιφέρει η ίδρυση της Νέας Τράπεζας Ανάπτυξης στη Σανγκάη, παγκόσμιο οικονομικό κέντρο της Άπω Ανατολής, αναμένεται να επιφέρει σημαντικές ανακατατάξεις στο παγκόσμιο οικονομικό γίγνεσθαι.

Ήρθε λοιπόν η ώρα να «ανοίξουμε πανιά» απ' τον Πειραιά ως τη Σανγκάη, χωρίς να διστάσουμε ή να φοβηθούμε τίποτα και κανένα.

Η στρατηγική μας είναι αποτελεσματικότερη όταν σκέφτεσαι το τέλος πριν την αρχή, γιατί μ' αυτό τον τρόπο οργανώνεσαι μεθοδολογικά με την συλλογή κι υπέρβαση εμποδίων που καθορίζουν περισσότερο την πορεία, παρά τον στόχο. Κι επειδή ο στόχος δεν ανήκει στην στρατηγική, αλλά λειτουργεί σαν οντότητα με καταλυτικό τρόπο, αν δεν

προετοιμαστούμε βλέποντας το τέλος-στόχο, δεν μπορούμε να επιλέξουμε πώς να αρχίσουμε, ώστε να επιτύχουμε το επιθυμητό αποτέλεσμα.

Επίσης, επειδή ο στόχος είναι υψηλού επιπέδου, απαιτεί κι αντίστοιχη προετοιμασία, με την παραγωγή αντιστοίχου έργου, ώστε να επιτευχθεί το βέλτιστο δυνατό αποτέλεσμα. Δεν επιτρέπει αυτοσχεδιασμούς και σπατάλη χρόνου, αλλά έγκαιρη διαχείριση του διαθέσιμου χρόνου και μεθοδολογία, η οποία να αναλύει τις διαφορές μεταξύ πλαισίου (νοητή σφαίρα), πεδίου (πραγματικότητα), πεδίου δράσης (δραστηριότητα) και πεδίου μάχης (μαχητικότητα και στάση που θα έχουμε). Έτσι, κωδικοποιώντας αυτά τα διακεκριμένα στάδια, αντιλαμβάνομαστε τα πράγματα μ' ένα πιο ορθολογικό τρόπο που προετοιμάζει τη στρατηγική μας πορεία. Το τελικό στάδιο εξετάζεται μέσω του αποτελέσματος κι όχι μέσω των προηγούμενων, τα οποία σχετίζονται περισσότερο μετά εμπόδια που θα συναντήσουμε και πρέπει να ξεπεράσουμε. Εδώ η νοημοσύνη λειτουργεί για τον εντοπισμό τους μέσω της σκέψης. Η ορθή εκτίμηση των δυσκολιών προϋποθέτει ανάλυση όλων των σταδίων με μεθοδικότητα και σημασία στη λεπτομέρεια, ώστε η «τύχη» να παίξει ασήμαντο ρόλο.

Ακολουθώντας το παράδειγμα άλλων

Επιπλέον, πρέπει να παραμερίσουμε όλα όσα καθημερινά μας απασχολούν και να προετοιμαστούμε για το πώς θα πετύχουμε το στόχο μας. Όλες οι εκφάνσεις των αντιδράσεων που ήθελε παρουσιαστούν, θα εκφυλιστούν κι απενεργοποιηθούν από μόνες τους, όταν φθάσουμε στο πεδίο των διαπραγματεύσεων. Κι επειδή αυτές αναμένεται να υπάρξουν πολλές, αρκεί να αναφέρω ότι πολλά άλλα κράτη της ΕΕ ήδη συμμετέχουν σε εναλλακτικούς οργανισμούς κι αναπτυξιακούς θεσμούς. Είναι κοινό μυστικό ότι, η Γαλλία, η Γερμανία, η Ιταλία και η Μ. Βρετανία, έχουν ήδη αποδεχθεί πρόταση της Κίνας για συμμετοχή στην Ασιατική Τράπεζα Υποδομών και Επενδύσεων (Asian Infrastructure Investment Bank – AIIB), το 25% του κεφαλαίου της οποίας θα διατεθεί σε μη ασιατικά κράτη!

Είναι καιρός να δούμε ρεαλιστικά την νέα πραγματικότητα. Είναι πασιφανές ότι η Ευρώπη έχει ανάγκη την Ελλάδα, δεδομένου ότι χωρίς αυτήν χάνει το μείζον των πολιτισμικών και ιστορικών της δεσμών και θεμελίων, πράγμα που υπονομεύει σοβαρά την ενιαία πορεία της προς το μέλλον.

Παρά το πασιφανές γεγονός ότι, ισχυρές ελίτ σε διάφορα ευρωπαϊκά κράτη, επιδιώκουν τον γεωγραφικό ακρωτηριασμό της Ευρώπης με την οδήγηση της Ελλάδας εκτός ευρωπαϊκού πλαισίου δημιουργείται μια νέα ασύμμετρη απειλή για το ευρωπαϊκό μας μέλλον. Παράλληλα με την προσπάθεια εξοβελισμού και της Ρωσίας από την Ευρώπη, επιχειρείται ένας βίαιος πολιτισμικός, πολιτικός και ιστορικός ακρωτηριασμός της. Η προσπάθεια, να γίνει αντιληπτή από τους λαούς η Ρωσία ως εξωευρωπαϊκή δύναμη, λειτουργεί εναντίον της συνοχής της Ευρώπης και τείνει να παραποιήσει την ιστορία, με το να παρουσιάσει την Ρωσία ως «το κακό παιδί που κάνει μέχρι σήμερα, όλα τα κακά πράγματα (βλ. κατάληψη Κριμαίας κλπ), βάζοντας στην ιστορική «σκιά» τη ναζιστική Γερμανία και τις καταστροφές που προξένησε μέχρι σήμερα στην ανθρωπότητα. Εκ των υστέρων, η Γερμανία προσπαθεί να παρουσιαστεί ως ο «μονοκράτορας υπερασπιστής» της Ευρώπης...

Αλλαγή Στρατηγικής Σκέψης

Η ιδέα της αλλαγής στη στρατηγική είναι πολύπλοκη και πολύπλευρη. Πολύπλοκη, γιατί διαμορφώνει το πλαίσιο και δημιουργεί νέες επιλογές και εκδοχές. Πολύπλευρη, γιατί αναγκάζει τον αναλυτή και το στρατηγικό σύμβουλο, να έχει μία μη γραμμική νοητή κατεύθυνση και να εμπεριέχει πολλαπλά στοιχεία, που επηρεάζουν τις εξελίξεις παντού κι όχι μόνο τοπικά.

Η αλλαγή, ακόμα και σε δύσκολες περιπτώσεις, όπως οι τρέχουσες για τη χώρα μας, είναι τελικά θετική, γιατί επιτρέπει την ύπαρξη κι εξέταση νέων δεδομένων, έστω και κατώτερης απόδοσης. Πρακτικά όμως συμφέρει η αλλαγή, γιατί οι πιθανότητες βελτίωσης της όλης κατάστασης είναι σαφώς πολύ μεγαλύτερες. Ακόμα και σε περίπτωση διαμάχης, αναγκάζει τους αντιπάλους σε νέα ανταπόκριση. Η βέλτιστη κίνηση δεν είναι κατ' ανάγκη η καλύτερη για ένα, αλλά η καλύτερη για πολλούς. Κι αν δεν υπάρχει πλαίσιο διαπραγμάτευσης, τότε η ενόχληση που προκαλεί στον-στους αντίπαλο-ους είναι μακράν, το βασικό κριτήριο επιλογής.

Η αλλαγή στρατηγικής είναι όντως αναγκαία σε δύσκολες περιπτώσεις διότι η σταθερότητα δεν εξασφαλίζει τίποτα. Όμως είναι πάντα δύσκολη εκ φύσεως αφού τα δεδομένα είναι κατά κανόνα αρνητικά. Η αλλαγή στρατηγικής δεν ακολουθεί την αλλαγή πλαισίου αλλά κάποτε το διαμορφώνει. Με αυτόν τον τρόπο, εισχωρεί στην έννοια του στρατηγικού δόγματος.

Αυτό που λείπει είναι το στρατηγικό βάθος της σκέψης, ενώ κοιτάζουμε συνεχώς το μέτωπο. Μόνο που το μέτωπο δίχως βάθος, περιορίζει τη δράση του εγκεφάλου και την εμβέλεια της σκέψης.

Η στρατηγική είναι αναγκαία μόνο για εκείνους που γνωρίζουν τις αδυναμίες τους και επιθυμούν να τις ξεπεράσουν για να παλεύουν αποτελεσματικά εναντίον των αντιπάλων τους. Η στρατηγική αλλαγής είναι λοιπόν ουσιαστική μόνο και μόνο σ' αυτό το πλαίσιο. Εάν ο χρήστης της είναι σίγουρος για τη νίκη του και θεωρεί ότι είναι μόνο μια υποκριτική που δεν την έχει ανάγκη, η ρητορική είναι επαρκής. Όταν όμως η πραγματικότητα πιέζει τη νοητή σφαίρα μας, μόνο η στρατηγική αλλαγής μπορεί να μετατρέψει μια επικίνδυνη κατάσταση σε θετική μέσω μιας ριψοκίνδυνης επιλογής.

Δεν χρειαζόμαστε να αναλώσουμε χρόνο και ουσία σε περιττές αντιπαραθέσεις, ούτε πρέπει να σπαταλήσουμε δυνάμεις σε συγκρούσεις, αλλά να αξιοποιήσουμε τις δυνατότητες και το δυναμικό μας σε πολλά επίπεδα, όχι μόνο πολιτικά. Το συμμαχικό πλαίσιο της ΕΕ υπάρχει και πρέπει να παίξουμε πάνω σ' αυτό, αν θέλουμε να δώσουμε προοπτικές στην πατρίδα μας. Τώρα πρέπει να ενεργοποιήσουμε τη στρατηγική μας πολιτική και διπλωματία, προς αυτήν την κατεύθυνση, έτσι ώστε να αντιληφθούν κι οι «εταίροι» κι όλοι οι «φίλοι» μας ότι δεν πρόκειται να μείνουμε παθητικοί με την οικονομική κατάσταση που καταπιέζει το λαό και την πατρίδα μας.

Ο Ελληνισμός δεν είναι φτιαγμένος για να κάθεται, αλλά για να προσφέρει και στους άλλους λαούς. Οι δυσκολίες που έχουμε τώρα μπορούν να ξεπεραστούν αποτελεσματικά με την έναρξη νέας πολυδιάστατης και πολύπλευρης διεθνούς πολιτικής, διπλωματικής, οικονομικής και κάθε άλλης συνεργασίας προς κάθε κατεύθυνση, χωρίς «απαγορεύσεις» κι αποκλεισμούς, ούτε σε ευρωπαϊκό, ούτε διεθνές επίπεδο. Ο νούν νοείτω.

Εδώ αναφέρεται και η ρήση «Ο τολμών νικά», που επιλέχθηκε ως τίτλος του παρόντος.

* Δημοσιεύθηκε στα «ΕΠΙΚΑΙΡΑ» τ. 290 (21-27/05/2015)